WPROWADZENIE:

RYNEK PRACY I BEZROBOCIE W POWIECIE GRODZISKIM

Bezrobocie jest jednym z najważniejszych problemów politycznych, gospodarczych i społecznych ostatnich lat w Polsce. Zjawisko to od początku lat 90`. Do 1996 r. bezrobocie w powiecie grodziskim (rejonie) systematycznie rosło. Lata 1996 - 1998 to stopniowy spadek bezrobocia, co spowodowane było wysokim nakładem finansowym na aktywne formy walki z bezrobociem, jak również zmianami uregulowań prawnych (skrócenie okresu zasiłkowego z 12 do 6 miesięcy).

Od początku 1999 roku bezrobocie w naszym powiecie zaczęło systematycznie rosnąć. W końcu 2000 roku stopa bezrobocia osiągnęła poziom 10,7%, w grudniu 2002 roku wyniosła 12%, a w grudniu 2005 roku osiągnęła poziom 10% (tj. najniższy odsetek w ciągu ostatnich 5 lat)

Wśród przyczyn wzrostu bezrobocia można wymienić reformę ubezpieczeń społecznych, recesję gospodarczą, wzrost kosztów zatrudnienia pracowników, jak również malejące nakłady na aktywne formy walki z bezrobociem. Osobnym czynnikiem powodującym wzrost bezrobocia było ogłoszenie upadłości wielu znaczących zakładów pracy (np. Browary Grodziskie, Grodziskie Zakłady Mięsne, Animex Rakoniewice i innych) jak również ograniczenie produkcji przez wiele innych zakładów, co pociągnęło za sobą redukcję zatrudnienia. Szczególnie niepokojący jest obecnie wysoki odsetek absolwentów i młodzieży wśród osób bezrobotnych.

Duży wpływ na lokalny rynek pracy ma również fakt rozpoczęcia poszukiwań pracy, wyżu demograficznego. Jak wynika z prognoz demograficznych, do roku 2015 wzrastać będzie w naszym powiecie liczba ludzi w wieku produkcyjnym.

Specyficzną cechą powiatu grodziskiego jest również dominacja w dziedzinie zatrudnienia jednego pracodawcy - firmy „Inter Groclin Auto”, która zatrudnia pracowników w branży krawieckiej. W latach 2000 - 2002 IGA zatrudnił z powiatu grodziskiego około 700 pracowników. Dzięki bardzo dynamicznej

działalności IGA bezrobocie w powiecie grodziskim wzrastało wolniej niż w innych powiatach.

W grudniu 2005 r. zanotowano ok. 1 % spadek stopy bezrobocia w stosunku do grudnia 2004 r. Na koniec 2005 roku w powiecie grodziskim zarejestrowanych było 2006 osób bezrobotnych. Stopa bezrobocia wynosiła 10% i jest po powiecie poznańskim i kępińskim najniższa w województwie wielkopolskim, dla którego stopa bezrobocia wynosiła w grudniu 2006 roku 14,6%. W ościennych powiatach, stopa bezrobocia na koniec grudnia 2005r. kształtowała się następująco: powiat wolsztyński 10,6%, powiat kościański 15,2 %, powiat nowotomyski 13,0%.

Tabela nr 1. Porównanie wskaźników bezrobocia z 2004 i 2005 roku.

	Stan w końcu 2004		**Stan w końcu 2005**		Wzrost / spadek
	Liczba bezrobotnych	Ilość w %	Liczba bezrobotnych	Ilość w %	
Stopa bezrobocia	11		10		- 1%
Liczba bezrobotnych w tym:	2170		2006		-164 osoby
Kobiety	901	41,5	968	45	+ 67 osób
Bezrobotni z prawem do zasiłku	457	21,1	417	20,8	- 40 osób
Bezrobotni do 25 roku życia	811	37,4	717	35,7	-94 osoby
Bezrobotni ze wsi	1542	71,1	1545	77	+ 3 osoby
Długotrwale bezrobotni	749	34,5	872	43,5	+ 123 osoby

Źródło: Załącznik nr 1 do sprawozdania MGiP-01

Procentowy udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowi 48.3 % - jest to najlepszy wskaźnik w województwie. Również odsetek osób długotrwale

bezrobotnych (43,5%) jest stosunkowo niski, co związane jest z dużą ilością osób zarejestrowanych krócej niż 12 miesięcy, i jednocześnie przekłada się to na znaczną liczbę osób z prawem do zasiłku (417 osób, o stanowi 20,8 % ogółu bezrobotnych). Powiat grodziski charakteryzuje się znacznym udziałem osób do 25 roku życia w stosunku do ogółu zarejestrowanych. Stanowią oni 35,7% bezrobotnych w powiecie. Podobne wielkości obserwuje się w powiatach ościennych: wolsztyńskim – 32,0%, kościańskim – 29,8%, nowotomyskim – 27,4%. Kategoria osób powyżej 50 roku życia również jest licznie reprezentowana, jest to 17,2 % bezrobotnych w powiecie, jednakże wielkość ta jest porównywalna do powiatów sąsiadujących z powiatem grodziskim i kształtuje się następująco: powiat Wolsztyn – 19%, powiat Kościan 14,6%, powiat Nowy Tomyśl 14,2%.

Najliczniejszą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby młode, które nie przekroczyły 25 roku życia, najczęściej są to absolwenci szkół nie posiadający doświadczenia zawodowego, co jest znaczną przeszkoda w podjęciu pracy na lokalnym rynku.

Tabela nr 2. Struktura wieku bezrobotnych w powiecie grodziskim

	18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60-64
Liczba osób	726	346	304	472	80	3
%	37,6	18	15,7	24,4	4	0,2

Źródło: Załącznik nr 1 do sprawozdania MGiP-01

Powiatowy program przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy został opracowany na lata 2006 - 2010. Mając na uwadze bardzo szybko zachodzące zmiany na lokalnym ryku pracy, szybko zmieniającą się sytuację gospodarczą, jak również często zmieniające się przepisy prawne, opracowanie programu na dłuższy okres czasu nie byłoby uzasadnione.

POWIATOWY PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY NA LATA 2006 - 2010

Rada Powiatu określa główne kierunki działań i zadania w zakresie ograniczenia bezrobocia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu zatrudnienia mieszkańców powiatu (zwiększenie liczby miejsc pracy w powiecie z naciskiem na promowanie zatrudnienia, najliczniejszej wśród bezrobotnych, grupy osób do 25 roku życia) oraz stworzenie przyjaznego klimatu rozwoju przedsiębiorczości w powiecie grodziskim w latach 2006 - 2010.

Celem strategicznym programu jest stworzenie nowych i utrzymanie istniejących miejsc pracy w powiecie grodziskim.

Realizacji tego celu powinny służyć działania w następujących dziedzinach:

Rozdział I. Aktywizowanie lokalnego rynku pracy. Stworzenie warunków dla rozwoju istniejących oraz powstawania nowych podmiotów gospodarczych:

1. Utrzymanie istniejących oraz wprowadzanie nowych, ulg inwestycyjnych i podatkowych dla inwestorów przez samorządy gminne**,**
2. Spowodowanie zainteresowania potencjalnych inwestorów terenami pod inwestycje w powiecie:
    a) udział gmin i powiatu w imprezach promujących gospodarkę powiatu (targach, sympozjach, wystawach itp.),
    b) promocja powiatu i gmin przy wykorzystaniu Internetu,
    c) wykorzystanie inicjatyw podmiotów gospodarczych dotyczących stworzenia warunków infrastrukturalnych dla stabilizacji i dalszego rozwoju zakładów pracy działających na terenie powiatu grodziskiego,

3. Zintegrowanie samorządów lokalnych - powiatowego i gminnych, przedsiębiorców oraz organizacji gospodarczych wokół rozwoju przedsiębiorczości:

a)wspólne spotkania i dyskusje w celu wymiany doświadczeń,

b)organizowanie lokalnych wystaw gospodarczych,

c)pomoc w promocji lokalnych przedsiębiorców,

4. Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy poprzez:

a) promowanie usług Powiatowego Urzędu Pracy oraz zachęcanie przedsiębiorców do współpracy z urzędem,

b) pozyskiwanie przez Powiatowy Urząd Pracy środków na aktywne formy walki z bezrobociem,

c) doskonalenie pośrednictwa pracy (z uwzględnieniem systemu Eures) i doradztwa zawodowego dla osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia.

Rozdział II. Stworzenie warunków do optymalnego wykorzystania zasobów pracy, obniżenie kosztów zatrudnienia, łagodzenie skutków zwolnień grupowych, zmniejszenie zagrożenia długotrwałym bezrobociem.

1. Aktywizacja zarejestrowanych bezrobotnych różnymi formami przeciwdziałania bezrobociu (m.in. szkolenie i przekwalifikowanie, prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej):

a) zwiększenie środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu z Funduszu Pracy,

b) doskonalenie systemu szkoleń organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy, szczególnie tych, które organizowane są pod potrzeby kadrowe lokalnych pracodawców,

c) tworzenie programów dla osób do 25 roku życia, w celu zmniejszenia ich liczebnego udziału wśród bezrobotnych, podniesienia poziomu ich umiejętności efektywnego poszukiwania zatrudnienia, także wzrost motywacji do podjęcia zatrudnienia i dalszego kształcenia się,

d) poszukiwanie innych źródeł finansowania programów aktywizacji bezrobotnych, wykorzystanie unijnych funduszy pomocowych,

e) dalsze promowanie działań Powiatowego Urzędu Pracy poprzez udoskonalanie strony internetowej informującej o podstawowej działalności urzędu,

f) informowanie o możliwości korzystania z działającego na terenie Urzędu Pracy - INFOKIOSKU, jako skutecznego narzędzia rozwijającego umiejętności poszukiwania zatrudnienia (w szczególności - służącego poszukiwaniu zatrudnienia za granicą),

2. Ograniczenie skutków zwolnień grupowych poprzez:

a)monitoring zwolnień grupowych,

b)zapewnienie bezrobotnym informacji i doradztwa w zakresie możliwości rozpoczęcia działalności gospodarczej i pomocy w uruchomieniu własnej firmy.

Rozdział III. Dostosowanie struktury kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy. Nawiązanie stałej współpracy szkół ponadgimnazjalnych z Powiatowym Urzędem Pracy i samorządami gospodarczymi w celu:

1. Bieżącej korekty programów nauczania przedmiotów zgodnych z aktualnymi potrzebami rynku pracy poprzez:

a) analizę ofert pracy będących w dyspozycji Urzędu według zawodów, rozpoznawanie oczekiwań pracodawców i samorządu gospodarczego, co do kwalifikacji zawodowych poszukiwanych pracowników,

b) zbieranie informacji o gospodarczych tendencjach rozwojowych i ich odniesienie do lokalnego rynku pracy w celu uzyskania prognozy zawodów o pozytywnym trendzie,

c) przygotowanie corocznego raportu o bezrobociu wśród absolwentów – przez Powiatowy Urząd Pracy wspólnie z dyrektorami szkół ponadgimnazjalnych,

d) przygotowywanie półrocznego i rocznego „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych" służącemu bieżącej koordynacji

szkolenia bezrobotnych oraz kierunków kształcenia zawodowego w odniesieniu do potrzeb rynku pracy,

2. Zapewnienie wysokiego poziomu nauczania przedmiotu „podstawy przedsiębiorczości" we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych, promowanie idei przedsiębiorczości wśród uczniów,
    a) organizowanie konkursów wśród młodzieży z wiedzy o przedsiębiorczości, Unii Europejskiej itp.,
    b) utrzymanie systemu stypendiów dla najzdolniejszej młodzieży szkół ponadgimnazjalnych,
3. Organizowanie szkolnych ośrodków doradztwa zawodowego w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych:
    a) rozwijanie systemu informacji zawodowej dla uczniów ostatnich klas szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
    b) zwiększenia aktywności doradcy zawodowego i pracowników pośrednictwa pracy Powiatowego Urzędu Pracy,
4. Współpraca Powiatowego Urzędu Pracy z Gminnym Centrum Informacji oraz Ośrodkiem Wspierania Przedsiębiorczości w zakresie wymiany informacji o wolnych miejscach pracy dla osób bezrobotnych, a także poprzez doradztwo i informację zawodową,
5. Organizowanie szkoleń i przekwalifikowań dla osób bezrobotnych w celu doskonalenia ich umiejętności zawodowych do potrzeb zmian na lokalnym rynku pracy poprzez zwiększenie środków finansowych na realizację szkoleń i przekwalifikowań.

Rozdział IV. Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy przedkłada Radzie Powiatu coroczną informację o realizacji „Powiatowego programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2006-2010" i monitoruje jego realizację przez innych wykonawców programu.